MKA 't klooster
KLINIEK VOOR MONDZIEKTEN, KAAK- EN AANGEZICHTSCHIRURGIE

Verwijdering verstandskiezen

Het gebit van een volwassene bestaat aan elke kant van de kaak uit twee snijtanden, één hoektand, twee kleine kiezen (premolaren) en drie grote kiezen (molaren).
De verstandskiezen zijn de achterste kiezen (derde molaren) die meestal doorbreken in de late tienerjaren of vroege twintiger jaren.
Sommige verstandskiezen komen niet volledig door (gedeeltelijke eruptie) en raken vast (geïmpacteerd) tegen aangrenzende tanden of het kaakbot. Andere groeien juist te ver door (over-eruptie).
Bij de meeste mensen is er onvoldoende ruimte in de kaak, waardoor verstandskiezen zich niet goed kunnen positioneren en geheel of gedeeltelijk in het kaakbot blijven ingesloten.

Mogelijke problemen bij verstandskiezen

Wanneer verstandskiezen niet goed doorbreken, kunnen de volgende complicaties ontstaan:

- Infecties die kunnen leiden tot abcesvorming.
- Cysten in het weefsel rond de tandkroon.
- Schade aan aangrenzende tanden of hun wortels.
- Cariës aan de verstandskies of de naastgelegen kies door moeilijk te reinigen ruimtes.

Onderzoek vóór verwijdering

Om te bepalen of een verstandskies verwijderd moet worden, beoordeelt de arts onder meer:

- Of de verstandskiezen al schade hebben veroorzaakt aan het kaakbot of aangrenzende tanden.
- Of de tanden zich nog normaal kunnen ontwikkelen.
- Of er bijzondere operatieve risico's te verwachten zijn.
- Of de verstandskiezen eventueel nuttig kunnen zijn als vervanging voor verloren of beschadigde kiezen.

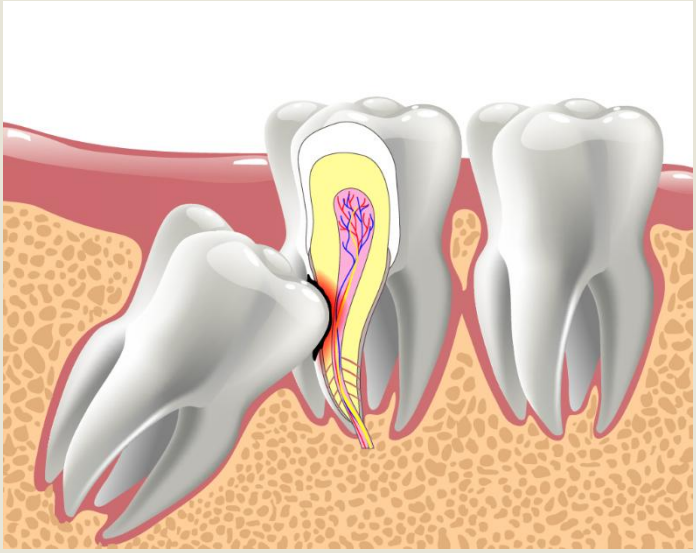

Hiervoor wordt meestal een overzichtsröntgenfoto gemaakt. In speciale gevallen, bijvoorbeeld wanneer de verstandskies dicht bij een zenuw ligt, kan een 3D-röntgenopname (CBCT) nodig zijn.

MKA 't klooster
KLINIEK VOOR MONDZIEKTEN, KAAK- EN AANGEZICHTSCHIRURGIE

Wanneer verstandskiezen wél of niet verwijderen?

De beslissing om verstandskiezen te verwijderen wordt individueel genomen, afhankelijk van uw situatie. Volgens wetenschappelijke richtlijnen wordt verwijdering aanbevolen bij:

- Infecties of ontstekingen rond de verstandskies (dentitio difficilis).
- Cariës of wortelpuntontstekingen van de verstandskies.
- Cysten of andere afwijkingen rondom de verstandskies.
- (Dreigende) schade aan de naastgelegen kies.
- Geplande kaakoperaties waarbij verstandskiezen een belemmering vormen.
- Pijnklachten of hinder bij het bijten.

Verstandskiezen kunnen blijven zitten wanneer:

- Verwacht wordt dat ze spontaan en correct doorbreken.
- Ze nuttig kunnen zijn bij orthodontische behandeling of als vervanging voor andere tanden.
- Ze diep in het bot liggen en geen klachten of afwijkingen veroorzaken.

Hoe verloopt de verwijdering?

De ingreep vindt doorgaans plaats onder lokale verdoving en meestal per kaakhelft. Het doel is om de volledige verstandskies te verwijderen. In uitzonderlijke gevallen kan het veiliger zijn om (een deel van) de wortel te laten zitten als het risico op zenuwbeschadiging anders te groot is.

Risico’s van het verwijderen van verstandskiezen

Naast algemene risico’s van chirurgische ingrepen zoals pijn, zwelling, nabloeding of wondinfectie, zijn er specifieke risico’s:

- Onderkaak: De onderste verstandskiezen liggen dicht bij twee zenuwen — één voor gevoel in de onderlip, tanden en tandvlees, en één voor gevoel en smaak in de tong. Beschadiging hiervan kan tijdelijk of (zelden) blijvend gevoelloosheid veroorzaken.
- Bovenkaak: Er kan een ontsteking van de kaakholte ontstaan.
- Infecties: Zoals bij andere kaakontstekingen kunnen na de ingreep abcessen of botinfecties optreden.
- Kaakbreuk: In zeldzame gevallen kan de onderkaak tijdens of tot vier weken na de ingreep breken.
- Beschadiging van naburige kiezen.
- Droge alveole (dry socket): een slecht genezende wond
- Trismus: moeite met het openen van de mond.